

عنوان مقاله:

تحلیل فضایی عوامل اجتماعی و فرهنگی پیشران و مانع آمایش و توسعه منطقه ای در استان خراسان شمالی

محل انتشار:

فصلنامه جامعه شناسی کاربردی، دوره 28، شماره 4 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

خدر فرجی راد - استادیار جغرافیا و برنامه ریزی شهری، پژوهشگاه علوم انتظامی و مطالعات اجتماعی تهران، ایران

غلامرضا کاظمیان - دانشیار گروه مدیریت شهری، دانشگاه علامه طباطبائی تهران، ایران

خلاصه مقاله:

در دو دهه اخیر به نقش عوامل اجتماعی و فرهنگی در آمایش و توسعه منطقه ای توجه زیادی شده است و جذابیت مفاهیمی مانند سرمایه اجتماعی در آمایش و توسعه منطقه ای افزایش یافته است؛ بنابراین در چارچوب رویکرد آمایش سرزمین به شناسایی عوامل و عناصر اجتماعی و فرهنگی تاثیرگذار بر فرایند توسعه توجه می شود که یکی از گام های اساسی برنامه ریزی توسعه یک منطقه است. این مقاله در پی پاسخ به این سوال است که وضعیت فضایی استان خراسان شمالی از نظر عوامل اجتماعی و فرهنگی پیشران و مانع آمایش و توسعه منطقه ای چگونه است. برای پاسخ به سوالات فوق از ترکیب روش های کیفی و پیمایشی استفاده شده است. جمع آوری اطلاعات با استفاده از پرسش نامه و آمار و اطلاعاتی صورت گرفته است که نهادها و اداره های استانی و شهرستانی در قالب سالنامه آماری استان منتشر کرده اند. براساس نتایج پژوهش، شهرستان های مختلف استان در زمینه شاخص های اجتماعی و فرهنگی، وضعیت های متفاوتی را به نمایش می گذارند. در سطح کلان استان، مهم ترین عوامل اجتماعی و فرهنگی که به صورت عوامل پیشران عمل می کنند مثبت بودن برخی از مولفه های فرهنگ کار (مانند محوریت کار در زندگی با میانگین ۴۵/۴ از ۵ و ارزش کار با میانگین ۴/۴ از ۵) و سرمایه اجتماعی استان (مانند اعتماد با میانگین ۳۹/۳ از ۵ و صداقت با میانگین ۱۲/۳ از ۵) را شامل می شود. همچنین، تنزل منزلت اجتماعی کار با میانگین ۲/۳۱٪، وجود تعارضات مختلف در سطح استان (مانند تعارض جنسیتی با میانگین ۳۶٪، تعارض قومیتی در سطح محدود با میانگین ۰۹/۲ از ۵، تعارض و نابرابری اجتماعی با میانگین ۳۶/۱۹ از ۲۵، باور به وجود تبعیض در جامعه با میانگین ۹/۱۹٪، باور به وجود اختلاف و چنددستگی با میانگین ۳/۲۱٪ و باور به وجود و افزایش فاصله طبقاتی با میانگین ۵/۵۰٪)، غلبه هویت و تعلق محلی (با میانگین ۰۵/۴۲٪) بر هویت و تعلق استانی و وضعیت نامطلوب بیشتر شاخص های سلبی سرمایه اجتماعی در سطح استان (بالا بودن آسیب های اجتماعی مانند طلاق، سرقت، اعتیاد و بیکاری) از مهم ترین عوامل اجتماعی و فرهنگی مانع آمایش و توسعه منطقه ای در استان خراسان شمالی هستند.

کلمات کلیدی:

عوامل اجتماعی، عوامل فرهنگی، پیشران، مانع، خراسان شمالی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1208893>

